

Aan: Hare excellentie mevrouw T. van Ark
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Onderwerp: Aspergillus en compostbulten

Datum: 7 februari 2021

Hooggeachte mevrouw van Ark,

Meten=Weten is een burgerinitiatief in de gemeente Westerveld met 600 leden. Wij maken ons al jaren zorgen over de grote hoeveelheid bestrijdingsmiddelen die in onze gemeente gebruikt wordt in de sierteelt. In deze sierteelt, met name de bollenteelt, worden ook veel azolen gebruikt.

Zoals u weet is er de laatste tijd veel aandacht voor de schimmel *Aspergillus fumigatus* die relatief gemakkelijk resistent wordt tegen azolen. Volgens een studie van het RIVM¹ kunnen alle gebruikelijke azolen resistentie veroorzaken in composthopen met plantmateriaal uit de bollenteelt.

In onze gemeente liggen elk jaar vanaf de oogsttijd grote bulten met plantafval uit de bollenteelt (lelies, gladiolen, etc.), ook dichtbij de woonomgeving van burgers.

Meten=Weten maakt zich daar grote zorgen over, te meer omdat geen enkele instantie de verantwoordelijkheid neemt of haast lijkt te maken om er iets tegen te doen.

Uit recent onderzoek van het Radboud UMC, LUMC en het RIVM op longweefsel van ernstig zieke coronapatiënten bleek 1 op de 4 patiënten besmet met de *Aspergillus fumigatus*. Professor Paul Verweij spreekt van een *“opmerkelijk hoog percentage, met grote gevolgen voor de overlevingskans”*. De helft van de IC-coronapatiënten die de schimmelinfectie oploopt, komt te overlijden. Dit is een bijna twee keer zo hoge sterftekans als bij patiënten die schimmelvrij zijn. Zo'n 15% van de patiënten met een aspergillus infectie heeft inmiddels een resistente variant en is daardoor nagenoeg onbehandelbaar.

Bij een uitzending van EenVandaag uit 2018 blijkt dat artsen al jaren de noodklok luiden.² Het RIVM stelt in haar onderzoek (juni 2019): *“Deze studie laat zien dat opslag van plantenafval in de bollenteelt gunstig is voor de selectie van resistente A. fumigatus. Een voor de hand liggende preventieve maatregel zou daarom zijn de opslag van plantenafval in de bollenteelt te voorkomen.”*

¹ <https://www.rivm.nl/publicaties/new-insights-in-development-of-azole-resistance-in-aspergillus-fumigatus>

² <https://eenvandaag.avrotros.nl/item/artsen-luiden-de-noodklok-over-dodelijke-schimmelinfectie/>

Wij hebben in een gesprek met wetenschappers en artsen van de WUR en het RadboudUMC begrepen dat er al 10 jaar(!) gepraat wordt met de sector over dit probleem.

Het Ctgb schreef vorige maand op haar website met alle stakeholders in gesprek te zijn (tot onze verbazing was daar niemand bij uit de medische hoek). Het instituut hoopt binnenkort met maatregelen te komen³.

We hebben de NVWA gevraagd onderzoek te doen en te handhaven, maar deze instantie zegt niet te willen handhaven en vraagt zich af of zij het bevoegd gezag daarvoor is.

Op dit moment liggen er nog steeds grote bulten met sierteelt-afval in Westerveld.

De bult (Koekoeksweg Geeuwenbrug) op de foto ligt er al maanden en wordt nog steeds aangevuld. Van de compostbult die vorig jaar op dezelfde plek lag, heeft Meten=Weten monsters genomen die een onthutsende hoeveelheid bestrijdingsmiddelen en azolen bevatte.⁴ (zie ook bijlage) Deze bulten hebben de ideale omstandigheden (warmte en azolen) voor ontwikkeling van resistentie in *Aspergillus fumigatus* en voor het aanmaken van grote hoeveelheden sporen die bij beroering massaal via de lucht over grote afstanden verspreid worden.

Wij willen u met klem vragen uw verantwoordelijkheid te nemen als minister van Medische Zorg en opdracht te geven deze bulten zo snel mogelijk te laten afvoeren en het gebruik van azolen te verminderen. Onze gezondheid is belangrijker dan het economisch belang voor bollentelers.

Als er binnen aanzienlijke tijd geen oplossing komt voor de compostbulten, overwegen wij als burgers juridische stappen te ondernemen.

³ <https://www.ctgb.nl/actueel/nieuws/2020/12/16/maatregelen-om-resistentie-tegen-schimmelmedicijn-te-voorkomen>

⁴ https://13b63821-3ad1-49da-bbdf-50f4b994dd06.usrfiles.com/ugd/13b638_01ff1316c40541a796d732e034508e13.pdf

Hoogachtend,

Guido Nijland

Alok van Loon

namens het bestuur van Meten=Weten en 600 leden/omwonenden

Korte terugblik:

In de Kamerbrief van **24-10-19** (nr. 486) zegt minister Schouten dat zij “in het RIVM rapport voldoende aanwijzingen ziet dat gewasbeschermingsmiddelen op basis van azolen die gebruikt worden in de bloembollenteelt niet meer voldoen aan de toelatingseisen en gaat middelen opnieuw bekijken conform de wettelijke procedure zoals beschreven in art. 44 van de Europese Gewasbeschermingsmiddelenverordening.”

Er is sindsdien (15 maanden) niets gebeurd!!

In diezelfde Kamerbrief:

Het Ctgb heeft inmiddels een bestuurlijk overleg gehad met de bloembollensector. Om ontstaan en verspreiding van resistente *A.fumigatus* zo veel mogelijk te reduceren is het noodzakelijk om afval van bloembollen met azolenresiduen snel en gecontroleerd af te voeren en/of te verwerken, zodat resistentievorming wordt voorkomen.

Na 15 maanden is er veel gepolderd maar nog niets besloten of uitgevoerd!

Een kopie van deze brief is ook verzonden naar Ctgb, RIVM, vaste Kamercommissies LNV en VWS, ministerie van LNV